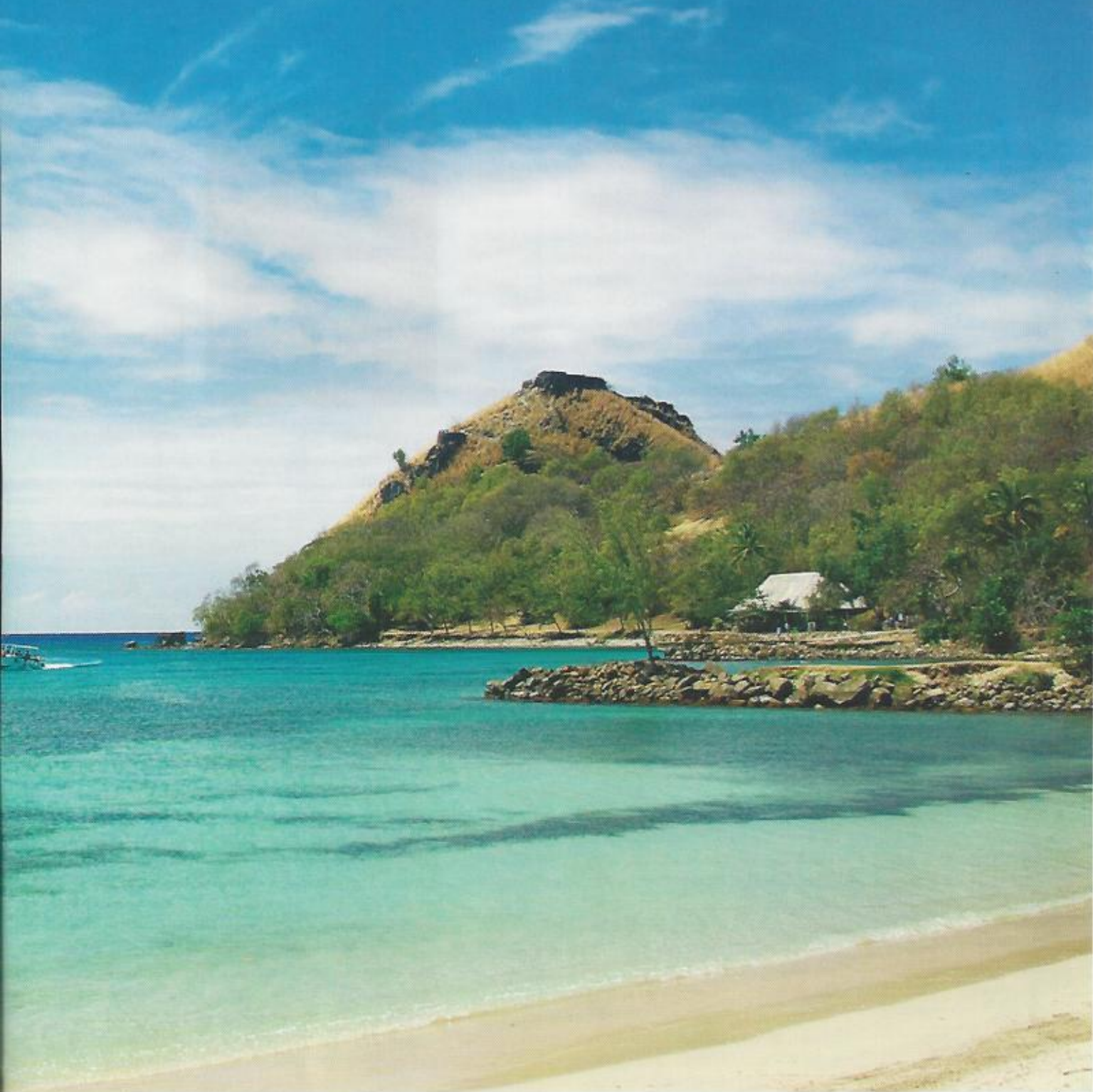

A VIHAROS MŰLT EMLEKEI

A Kikládokról szóló cikkem után határozott hiányérzetem támadt. Bemutattam ugyan a szigetcsoportot mint a görög szigetvilág talán legtipikusabb részét, de nem beszéltem számtalan kedves hajósélményemről, melyek szintén Görögországhoz, de más szigetekhez köthetők. Hiányérzetemen csak úgy lehetek úrrá, ha ezúttal az Égei-tenger délkeleti részére kalauzolom el a kedves olvasót, több ottani vitorlásutam élményét egyetlen fiktív hajózásba tömörítve...

Molnár Csaba írása

G

örögországban általában sokkal több lehetőség van one way hajózáásokra, mint máshol. A chartercégek egyáltalán nem zárkoznak el az ilyen megkeresésektől, az más kérdés, hogy ennek meg is kéri az árát, 500-800 eurós felár formájában. Aki viszont jól kiismeri magát a helyi viszonyokban, könnyen találhat olyan hajót is, amit éppenséggel a saját bázisára kell visszavinni mindenféle felár nélkül, sőt szerencsés esetben jelentős árengedményekkel. Irodánk

folyamatosan kínál ilyen lehetőségeket, jómagam is a Szamosz–Kosz, Szamosz–Rodosz–Lerosz, Athén–Kosz utakon ismertem meg igazán az Égei-tenger délkeleti részén meghúzódó szigetvilágot, a Dodekaneszost.

A szigetsoport felfedezését célszerű Szamoszon kezdeni. Szamosz hivatalosan nem tartozik ugyan a Dodekaneszoszhoz, de minket nem közigazgatási szempontok vezérelnek. A szigetnek nemzetközi repülőtere van, a reptérhez igazán közel eső marinában több chartercég is kínálja hajóit. A marina szinte új, mindössze pár éves, de elég jellegtelen. Korábban a sziget leghíresebb szülöttjéről elnevezett, szomszédos Pitagorion városka éttermekkel és kávézókkal tűzdelt tengerparti sétányának partfalánál himbálóztak a bérelhető hajók. A magam részéről visszasirom a „rég, szép időköt”, de végül is a marinából sem nagy kaland bejönni a hangulatos városközpontba, és jóízűen elfogyasztani az első vacsorán kötelező szaganakít, tatzikit vagy akár muszakát.

Szamoszból általában a 30 mérföldre délkeletre eső Patmoszba vezet az út. Nyaranta a meltemi segítségével ez igazi élvezet: pár órás raumos rohanás az egész. Ősszel már kevésbé kiszámítható az időjárás: volt alkalom délies szélben kreuzolgatni, illetve teljes szélcsendben motorozni is. De így vagy úgy, menni kell, mert menet közben sok látnivaló vagy megállási lehetőség nem kínálkozik.

Patmosz viszont sok mindenért kárpótlást nyújt, a megbokrosodott csikóhokra emlékeztető formájú sziget

partvonala rendkívül tagolt. Számos nagyszerű öbölben úszhatunk, búvárkodhatunk vagy tehetjük próbára horgászszerecsénket. A tartalmasabb időtöltésre vágyók fellátogathatnak a felső város felett uralkodó erődített monostorba, mely

közel ezer esztendeje magasodik a sziget fölé. A hagyomány szerint János apostol Patmoszon írta a Jelenések Könyvét, így nem csoda, hogy a monostor is az ő nevét viseli. A monostor szabadon látogatható, bár még manapság is negyven szerzetesnek ad otthont. A szerzetesrend előírásai megkövetelik az óránkénti imádkozást, és azt is, hogy minden órában máshol kell imádkozni. E célból 24 kápolna épült a monostor falain belül...

Utunk következő állomása Lerosz lehet, melynek nyugati oldalán a szigetbe mélyen benyúló öböl végén megbúvó Lakki városka kínál biztonságos, de elég semmitmondó kikötőhelyet. Ez a Dodekaneszosz leg-

Patmosz

Szamosz

Kosz

nagyobb védett öble, így nem csoda, hogy sokáig haditengerészeti támaszpontként szolgált. Igaz nem a görögöknek, hanem az olaszoknak, akik a két világháború között a szigetsoport urai voltak. Itt kell elmondani, hogy a Dodekaneszosz a modern Görögország legfiatalabb része, a tizenkét sziget 1947-ben csatlakozott az anyaországhoz.

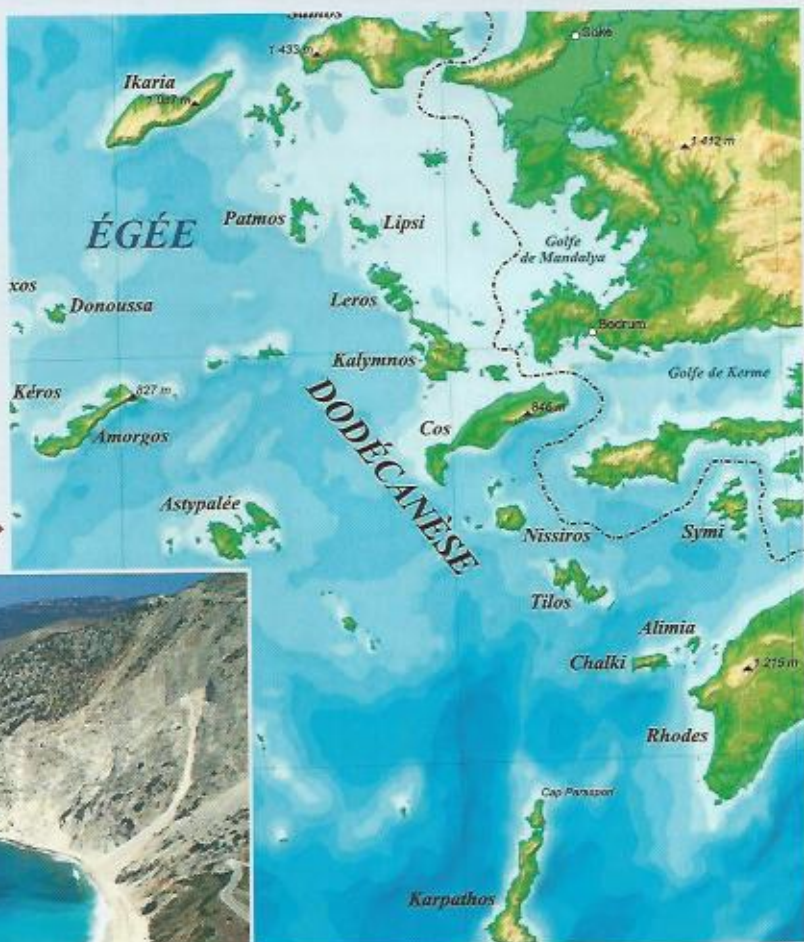
Lerosz alatt Kalimnosz meglehetősen kopár szigete terpeszkedik. Mindenképpen érdemes meglátogatni a sziget névadó városát, amely a déli oldalon lévő hosszúsúkas völgybe települt. Jelentős forgalmat lebonyolító kikötője köré amfiteátrumszerűen magasodnak a környező hegyek, a hegyoldalakon kószáló kecskék érdeklődve figyelik az arénában zajló nonstop előadást. Az előadásnak mi is részesei lehetünk, ha kikötünk valahol a partfal mentén. Mint minden tengerparti városban, itt is a kikötő a város szíve, lüktető forgalmával legfeljebb a közeli piac nyüzsgése vetekedhet. Utóbbi egyértelműen a halat és a tenger egyéb gyümölcseit árusítók uralják, kedvünkre csodálhatjuk tarka portékájkukat, vagy éppen szörnyülködhetünk rajtuk izlés szerint. A sziget hagyományos fő terméke egyébként a szivacs, az utcákon járva lépten-nyomon belebotunk a különféle szivacsfeldolgozóba és -árusokba. Érdemes megtekinteni még az impozáns katedrális és megcsodálni az előtte lévő tér hatalmas kavicsmozaikját. Este pedig a sok étterem egyikében pihenjük ki a délutáni kószálás fáradalmait, és rendeljünk bátran a piacon látott szörnyek egyikéből-másikából! Nem fogunk csalódni: lehet, hogy rondák, de finomak...

”

Dodekaneszosz a modern Görögország legfiatalabb része, a tizenkét sziget 1947-ben csatlakozott az anyaországhoz.

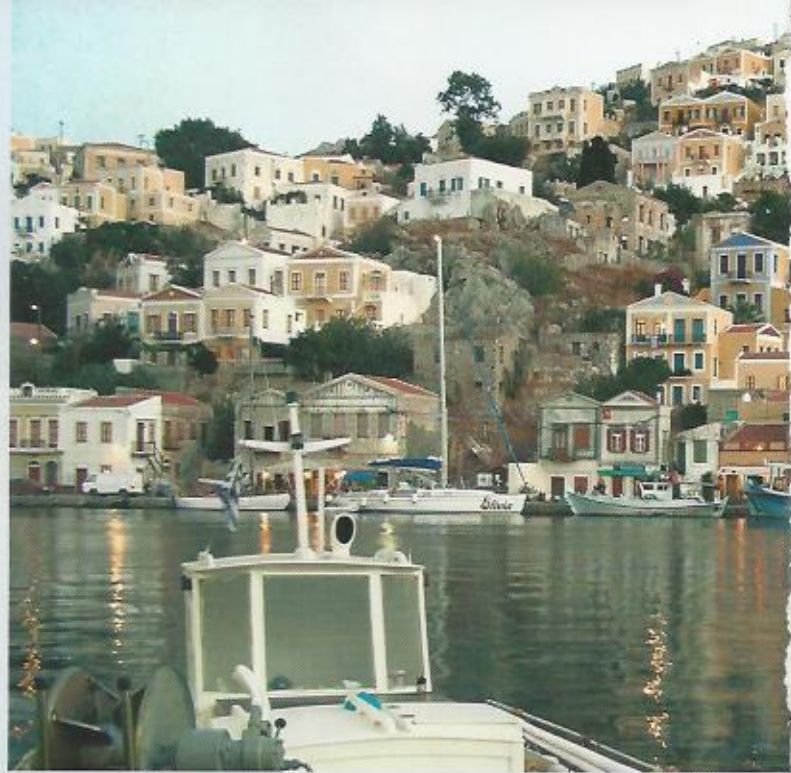
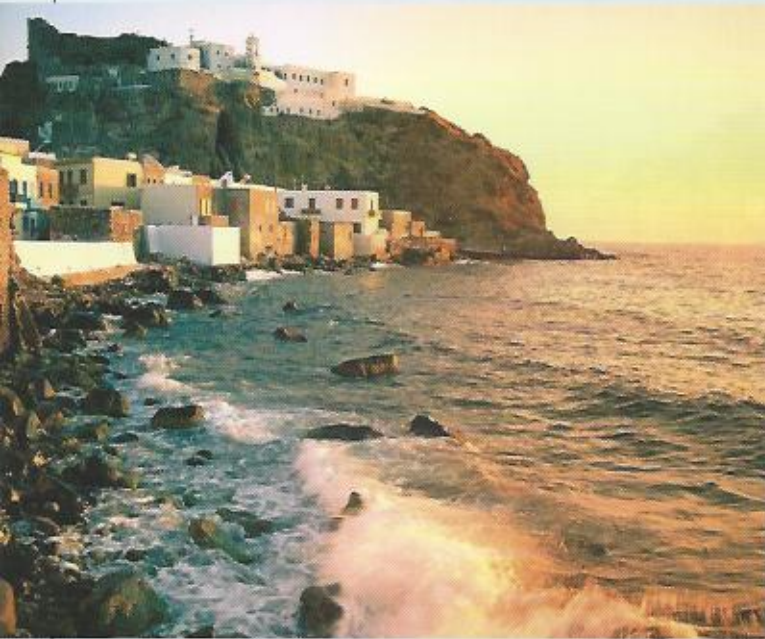

Kalymnosból kihajózva Kosz szigetével találjuk szembe magunkat. Kosz a Dodekaneszosz második legnagyobb szigete, de dacára nagyságának, kevés helyen állhatunk meg északára. Tagolatlan partja védett öblöt nemigen kínál, bár a vízmélység több helyen is alkalmas lenne horgonyzásra. Nyugodt időben persze egy-egy napközbeni fürdésre megállhatunk, de északára mindenképpen húzódjunk be a keleti oldalon lévő Kosz város kikötőjébe vagy marinájába. A marina egyike a legnagyobb görög marináknak, adott esetben innen is tudunk hajót bérelni. Ha innen indulunk, akkor a reptéren ne legyünk restek taxit fogni, mert a busz legközelebbi megállója is közel egy kilométerre van a mari-nától. Aki viszont hajóval érkezik látogatóba, annak a marina helyett inkább a városi kikötő ajánlható, mert itt azonnal a város központjában találhatjuk magunkat. A kikötőt keletről a johanniták által épített, im

Kosz partvonala

Niszirosz partja

Niszirosz – sárgállik a kén
(jobbra lent)

pozáns erőd védi, melynek meglátogatása szinte kötelező. Útközben megcsodálhatunk egy őserg platánfát, mely acélmankóira támaszkodva emlékezik saját fiatalkorára, mikor még Hippokratész oktatott lombozata alatt. Bármerre nézünk, a város sok ezer éves történelmének emlékeivel találkozhatunk: van itt ógörög agora, római villa rustica, korai keresztény templom, sőt egy minaret is magasodik a város fölé. E maradványok most nyugodtan megférnek egymás mellett, de az élet nem volt itt mindig békés. Találkoztunk egy idős úrral, aki készséggel vállalkozott egyes műemlékek bemutatására, de ismeretterjesztését hamar felváltotta a korábbi török megszállás túlkapásaiból fakadó keserűség. Hacsak a fele igaz annak, amit elmondott, őszintén remélem, hogy a történelem Koszon soha nem fogja megismételni önmagát.

A nyomasztó történelmi emlékezésből dél felé haladva, majd Nisziroszon megállva menekülhetünk el a

leggyorsabban. Niszirosz kör alaprajzú, meredek falú szigeten horgonyzóöblöt ne is keressünk, vezessen utunk egyenesen a sziget északi oldalán lévő Paloi település kis kikötőjébe. A sziget tulajdonképpen egy ma is aktív vulkán, bár a

vulkáni tevékenység csupán békésen füstölő kénforrásokban nyilvánul meg. Ezek meglátogatásához autót kell bérelnünk, ami ott nem nagy kaland. A járműért kérek 20 eurót, ha már nem kell, akkor a kulccsal együtt le kell állítani valahol a kikötőben...

Ha már van kocsink, akkor a sziget egészét is bebarangolhatjuk, de a legizgalmasabb látnivaló mégiscsak a közel négy kilométer hosszú kaldera, melyen belül három aktív kráter is található. Ezekbe akár be is mehetünk, de csak óvatosan, méterről méterre vizsgálva, hová lépünk. Helyenként ugyanis annyira forró a talaj, hogy a cipő gumitalpát is megolvaszthatja. A kráterekben kéntartalmú gázokat kibocsátó

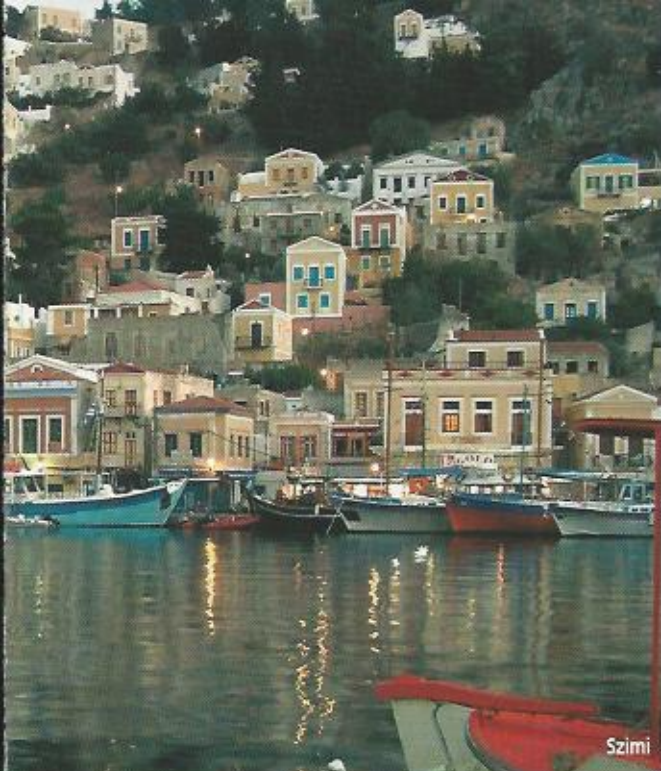
fumarolák füstölögnek, szájuk körül kristályokban sárgállik a kén. Mégse a sárga itt a leggyakoribb szín, a különféle ásványi anyagok zöldre, narancssárgára és vörösre színezik a vulkáni hamut. Kies táj ez, fantasztikus színekkel és formákkal. Az idelátogató számára pillanatok alatt megszűnik a külvilág, időtlen messzeségbe kerül múlt, jelen és jövő. Megérthetjük, milyen kicsik és jelentéktelenek is vagyunk a természet őserőjéhez képest – feltéve, hogy meg akarjuk érteni e gondolatokat.

A jelenbe való visszatérést a kaldera keskeny peremére települt Nikia városkában érdemes megkezdeni, mert ez átmenetet képez az időlenség és a való világ között. A földrajzi adottságok által korlátok közé szorított miniatűr városka főterén egy személykocsi sem képes megfordulni, de ez az igény itt fel sem merül. A templomból pár idős asszony énekszava szűrődik ki, míg a férfiak a helyi korcsmahivatalban intézik az intéznievalójukat. Ránk némi idegenkedéssel tekintenek, de megnyihülnek, amikor csendesesen letelepszünk, és egy röpké órára részévé válunk életüknek.

Utunk következő állomása a két török félsziget közé ékelődött Szimi, mely a szigetek közül utolsóként, csak 1948-ban vált Görögország részévé. A sziget déli oldalán jól védett horgonyzó öböl csábít megállásra, sőt a parti étterem elsőrangú konyhája meg is hálálja azt. Ha azonban csak egy napunk van Szimire, akkor mégis az északi oldalon lévő névadó város kikötőjét

”

A kráterekben kéntartalmú gázokat kibocsátó fumarolák füstölögnek, szájuk körül kristályokban sárgállik a kén.

kell választani. Egyszerűen nem hagyhatjuk ki az öböl meredek partjain lévő település egységes arculatú, különféle pasztellszínekre festett házainak vidám hangulatát.

A kikötővel szembeni étterem, na jó, kocsmá, közvetlenül a sziklára épült, az épület hátsó falát és a sötétpult egy részét maguk a sziklák alkotják. Ez a vendéglátó-ipari létesítmény szinte az egész várost szimbolizálja, jó példa arra, hogy az épített környezet hogyan simulhat bele a természetbe, és hogyan alkothat azzal szerves egészet. Szimi báját mások is felfedezték már, manapság a görög mellett egyre több angol szót hallani az említett étteremben, na jó, kocsmában is. Ráadásul ez nemcsak a turistáknak köszönhető, hiszen – mint megtudtuk – Szimiben már száznál több külföldi él állandó lakosként.

Mi azonban vándorló életmódot folytatva, búcsúzni kényszerülünk, mert vár ránk az egyik legismertebb görög sziget, Rodosz, mely képzeletbeli utunk végállomása is egyben. Noha Rodosz már az ókorban is lakói tengerészeti tudásáról volt nevezetes (hajózási törvényeit még a rómaiak is elfogadták), tisztes kikötője csak egy van, ez pedig a sziget északkeleti végén lévő Rodosz városé. Itt állt az ókor hét csodájának egyike, a rodoszi kolosszus is, bár valószínűleg nem a kikötő bejáratánál, mint azt egyes források állítják. Manapság a kikötőbe két oszlop között hajózhatunk be, egyiken egy szarvasbika, míg a másikon egy szarvastehén őrzi a hajók nyugalmát. Még ki se köt az ember, de máris a kőrbástyákkal megerősített impozáns városfal vonzza magára a tekintetet. Természetes, hogy a kikötés után egyből ide vezet az utunk. A városképet egyértelműen a Szent János Ispótyalos Lovagrend által épített falak és erődítmények uralkodják. Erődítménynek épült a rend nagymestereinek palotája is, mi tagadás, harcos időköt éltek akkoriban. De hiába voltak a húszméteres falak, a johanniták 1522-ben kapitulálni kényszerültek a magyar történelemből is jól ismert Nagy Szulejman csapatai előtt. A város feladásáért cserébe az ostromot túlélő lovagok szabadon elvonulhattak, és – mint azt koráb-

A rodoszi kikötő bejárata

A Nagymesterek Palotája Rodoszon

Kalimnosz

bi, Máltáról szóló beszámolómban is említettem – pár évvel később Máltán telepedtek le.

A városfal és a Nagymesterek Palotája feltűnően jó állapotban van, ezt a két világháború közötti olasz újjáépítésnek köszönheti, az akkori tervek szerint ugyanis a palota lett volna Mussolini nyári rezidenciája. Nem így lett, ellenben a rekonstrukcióból mi profitálhatunk, hiszen ritkán van alkalma az embernek egy teljes egészében helyreállított középkori várpalotában kószálni.

De ne ragadjunk le a harcos múlt emlékeinél, barangoljunk be a mai város nyüzsgő utcáskáit, alku-dozzunk az üzletekben, vásároljunk felesleges szuveníreket és apró ajándékokat, és élvezzük ki utoljára a görög konyha ingyencségeit. Hiszen utolsó esténket töltjük itt, holnap elbúcsúzunk a Dodekane-szosztól. Vár a repülő, így kénytelenek vagyunk elhagyni az Égei-tenger figyelemre méltó szigetvilágát.

Rodosz már az ókorban is lakói tengerészeti tudásáról volt nevezetes, hajózási törvényeit még a rómaiak is elfogadták.

Szerzőnk a Sail-ing Kft. ügyvezetője
www.sail-ing.hu

